

PRŮVODCE POLITIKOU KDU-ČSL

VOLEBNÍ PROGRAM 1996

***KLIDNÁ SÍLA -
JISTOTA, BEZPEČÍ***

OBSAH	2
Úvodem	3
Východiska naší politiky	4
Bezpečnost občanů	5
Bydlení	6
Daně a státní rozpočet	7
Doprava	8
Drogy	9
Ekologie	10
Energetika	11
Hospodářská politika	12
Hospodářská soutěž	13
Kultura	14
Lesnictví a vodní hospodářství	15
Mládež, volný čas, sport	16
Obnova venkova	17
Obrana	18
Přírozená společenství	19
Rodina	20
Sdělovací prostředky a informace	21
Sociální tržní hospodářství	22
Sociální zabezpečení	23
Státní správa a samospráva	24
Vlastnictví, privatizace a kapitálový trh	25
Výchova a vzdělání	26
Zahraniční politika	27
Zaměstnanost	28
Zdravotnictví	29
Zemědělství	30

ÚVODEM

OD MINULÝCH VOLEB PROŠLA ČESKÁ REPUBLIKA VÝZNAMNÝM ÚSEKEM TRANSFORMACE. Rozhodujícím způsobem pokročila privatizace, vzrostl hrubý domácí produkt, podařilo se udržet nízkou míru inflace a sociální smír. Česká republika úspěšně pokračovala po cestě evropských zemí s demokratickým zřízením, tržním hospodářstvím a právním systémem založeným na nezadatelné svobodě jedince. Směr těchto přeměn vytyčovala vládní koalice, jejíž významnou součástí byla KDU-ČSL.

PŮSOBNOST KDU-ČSL V KOALICI V OBDOBÍ 1992 - 1996 LZE CHARAKTERIZOVAT JAKO NAPLŇOVÁNÍ ROLE „SOCIÁLNÍHO SVĚDOMÍ“ VLÁDY. Stálé tříbení názorů mezi zastánci „tržního hospodářství bez přívlastků“ a zastánci „sociálního tržního hospodářství“ zmírňovalo příliš liberální postoje části koalice, takže dnes můžeme říci, že se do politicko - hospodářského systému země podařilo vnést rysy sociálního tržního hospodářství. Důraz na sociální vnímavost státu je především zásluhou přítomnosti KDU-ČSL v této vládní koalici.

KDU-ČSL JE STRANOU DEMOKRATICKOU, JEŽ DEMOKRACII POVAŽUJE ZA JEDINOU PERSPEKTIVU VÝVOJE EVROPSKÉ CIVILIZACE. Za nedílnou součást demokracie pokládá odpovědnost. Chceme, aby vycházela ze svědomí a hodnot, které prověřila staletí. Za základní předpoklady úspěšného vývoje moderní společnosti považujeme posilování odpovědnosti jedince a zároveň růst solidarity lidského společenství.

DEMOKRACIE - TO NEJSOU PRO KDU-ČSL JEN SVOBODNÉ VOLBY, ALE SYSTÉM, ZALOŽENÝ NA ETICKÉM PŘÍSTUPU K POLITICE, NA INSTITUCÍCH, PODPORUJÍCÍCH A ZAJIŠŤUJÍCÍCH SVOBODNÉ JEDNÁNÍ. KDU-ČSL podporuje pluralitu a zásadně se staví proti všem tendencím k mocenskému ovládnutí. Je pro společnost, založenou na přirozených společenstvích jako je rodina, občanská, náboženská, profesní, či zájmová sdružení.

KDU-ČSL NAVAZUJE NA TRADIČNÍ PŮSOBENÍ A VÝZNAM TĚCHTO SPOLEČENSTVÍ V ŽIVOTĚ SPOLEČNOSTI A V TOM SMYSLU JE STRANOU KONZERVATIVNÍ. Nesnaží se kopírovat britský ani jiný politický konzervatismus, ale opírá se o tradice této středoevropské země se vším, co přináší. Je stranou pro všechny lidi dobré vůle, nejen pro praktikující věřící. Je pro všechny, kdo věří, že dobro, pravda a láska k druhým nejsou jen prázdná slova. Svůj konzervatismus nechápe KDU-ČSL jako zahledění do minulosti ale jako promyšlené stavění budoucnosti na pozitivních tradicích. Cestu „utahování opasek“ považuje za ukončenou. Byla prostředkem k překonání kritického stavu do něhož zemi přivedla politika totalitních vlád. Tato krize je však již za námi a nyní je třeba začínající ekonomický růst proměnit na růst dlouhodobý. Vracíme se proto k ideálu odvážné práce, která nesmí být znevažována podvodnými praktikami, protekcí nebo korupcí.

KDU-ČSL JE STRANOU VYZNÁVAJÍCÍ TOLERANCI, STAVÍ NA RESPEKTU K NÁZORŮM OSTATNÍCH. Nikdy však nebude tolerantní vůči zlu, tj. k těm, kteří názorovou či jinou svobodu ostatních omezují. Hájení dobra vyžaduje statečnost, což je další z tradičních ctností, k nimž je třeba se vrátit; rovněž tak čest, projevující se ve spolehlivosti, slušnosti, dodržování daného slova, a to nejen v soukromí, ale i ve veřejném životě. KDU-ČSL je pro politiku seriózní a nekonfrontační, tvořivou a bez levných efektů, důraznou, ale bez ran pod pás. Je pro politiku služby a nikoli moci.

VÝCHODISKA NAŠÍ POLITIKY

KDU-ČSL opírá své politické postoje a svůj program o principy, které do základů evropské civilizace vložilo křesťanství. Z nich odvozuje své přesvědčení, že **lidská společnost se může úspěšně rozvíjet jenom tehdy, jestliže ve všech oblastech soukromého i společenského života uznává a respektuje též PEVNÝ SYSTÉM HODNOT**. Neexistují zvláštní morálka ani zvláštní pravidla chování pro člověka jako jedince ani pro hospodářský či politický život společnosti. Stejně právo platí pro „malé i velké“.

Základními, vzájemně souvisejícími universálními hodnotami, na nichž chceme stavět moderní demokratickou společnost, jsou ÚCTA K ŽIVOTU, SVOBODA A ODPOVĚDNOST, SPRAVEDLNOST A SOLIDARITA.

ÚCTA K ŽIVOTU je jednotícím prvkem tohoto hodnotového systému. Je zdrojem odpovědnosti, bez ní není myslitelná ani svoboda, ani spravedlnost ani solidarita. Každý člověk je jedinečná bytost, jejíž život je hoden péče a ochrany od okamžiku početí až do okamžiku smrti.

SVOBODA je přirozeným stavem každého člověka. Všichni lidé mají stejná práva a úměrně svým schopnostem i stejné povinnosti.

ODPOVĚDNOST vymezuje hranice lidské svobody. Každý člověk je integrální součástí světa a lidské společnosti, a proto může být skutečně svobodný, jen pokud respektuje práva ostatních a užívá svých schopností nejen k svému vlastnímu prospěchu, ale i ku prospěchu druhých.

SPRAVEDLNOST je zárukou svobodného uplatňování práv každého člověka, dává každému to, co mu patří, zajišťuje rovnost příležitosti pro všechny, usiluje o shodu slov a činů, odmítá lži, dezinformace a pokusy o pokřivení práva.

SOLIDARITA v nejširším smyslu slova je nutnou odpovědí člověka na skutečnost jednoty lidstva v prostoru a čase. Na ní stojí systémy sociálního zabezpečení a sociální pomoci, charitativní organizace, z ní se odvozuje naše odpovědnost vůči budoucím generacím, ona je základem dobrých sousedských vztahů mezi lidmi i národy.

Transformací tohoto systému hodnot do politických koncepcí pro příští léta, jejich politickým vyjádřením a praktickým naplněním jsou v programu KDU-ČSL tyto principy:

- **důraz na roli přirozených lidských společenství v životě obcí a státu**
- **program sociálního tržního hospodářství**
- **orientace na evropskou integraci a širokou mezinárodní spolupráci**

PŘIROZENÁ SPOLEČENSTVÍ, do nichž člověk vstupuje (rodina, spolky, občanská, odborová, profesní, náboženská, zájmová sdružení, etnika, obce) **jsou prostředím, v němž se nejvýrazněji projevuje jeho aktivita, svoboda jeho rozhodování i vztah k hodnotám.**

SOCIÁLNÍ TRŽNÍ HOSPODÁŘSTVÍ je ověřeným politicko hospodářským systémem na jehož vývoji se významně podílely především evropské křesťanskodemokratické strany. Prosazuje **respekt k soukromému vlastnictví, volný trh, rovnost příležitosti a rovné podmínky pro hospodářskou soutěž, sociální partnerství mezi zaměstnanci a zaměstnavateli, nezbytnou solidaritu i uplatňování principu subsidiarity**, který ponechává iniciativě občana nebo společenství občanů vše, co mohou zvládnout vlastními silami, a státu svěřuje jen ty úkoly, které jejich možnosti přesahují.

ORIENTACE NA EVROPSKOU INTEGRACI A SBLIŽOVÁNÍ NÁRODŮ vyplývá z přesvědčení o naší sounáležitosti s ostatními státy a národy a také z vědomí, že jedinou možnou cestou k zachování naší národní svébytnosti je všestranný **rozvoj České republiky v rámci široké solidární spolupráce evropského a světového společenství.**

BEZPEČNOST OBČANŮ

Společnost je povinna chránit ty, kteří zákony respektují, proti těm, kteří uplatňují svůj zájem na úkor druhého. Trest za porušení zákona chápeme jako ochranu společnosti, cestu k nápravě, nikoli jako mstu.

ZA NEJÚČINNĚJŠÍ FORMU BOJE S KRIMINALITOU POVAŽUJEME PREVENCI. Klíčovou roli tu samozřejmě sehrává výchova v rodině, jejíž podpora je jedním z pilířů politiky KDU-ČSL. **Zvýšení její účinnosti chceme dosáhnout omezením reklamy i tolerovaných drog, širokou osvětou ve sdělovacích prostředcích, výchovou ve školách a podporou občanských sdružení a organizací, které se zabývají využitím volného času dětí a mládeže.** Úzká spolupráce příslušných ministerstev na tomto úkole je nezbytná.

ODMÍTÁME OBNOVENÍ TRESTU SMRTI. PROSAZUJEME VŠAK DŮSLEDNĚJŠÍ POSTIH NEBEZPEČNÝCH RECIDIVISTŮ. Navrhujeme uplatnění principu „tříkrát a dost“, což znamená odsouzení recidivistů, kteří spáchali opakovaně závažný násilný trestný čin, k doživotnímu vězení. Za potřebné považujeme také zvýšení trestních sazeb za týrání a zneužívání dětí, za nelegální distribuci a výrobu drog a zpřísnění postihu mladistvých delikventů.

Nezbytným předpokladem pro zvýšení účinnosti represivních opatření je zvýšení profesionality a vycvičenosti policie. Podpoříme zvýšení investic na její technické vybavení. Budeme prosazovat zkvalitnění profesní přípravy policistů s důrazem na morální hlediska, zdokonalení systému kontroly jejich práce a opatření, která zabezpečí úzkou spolupráci obecní policie s Policií ČR.

Budeme usilovat o urychlení řízení před soudem (a tím i o zvýšení účinnosti trestu) posílením procesních pravomocí soudu. Rychlého postihu méně závažných deliktů chceme dosáhnout zařazením skutkové podstaty přečinu do trestního zákona, přenesením důkazního řízení nejméně v těchto případech z přípravného řízení převážně před soud, ukládáním trestů s možností volby mezi krátkodobým trestem odnětí svobody nebo zaplacením pokuty.

Podporujeme urychlené vybudování sítě malých věznic. Budeme usilovat o zpřísnění podmínek výkonu trestu i o důsledné zavádění resocializačních programů. Humanizaci vězeňství si nikdo nesmí plést s „rekreací na státní útraty“.

Zvláštní způsoby vyšetřování a tvrdé represe vyžaduje organizovaný zločin a terorismus. Pro jeho postih je nezbytné prohloubení mezinárodní součinnosti bezpečnostních složek, zpřísnění azylového zákona a podmínek pro dlouhodobý pobyt cizinců na území ČR a ochrana hranic před nelegální migrací.

PRO RODINU DOSAŽITELNÝ BYT

KDU-ČSL považuje dosavadní postup transformace bydlení za pomalý a nedůsledný. Silně vnímá skutečnost, že v této zemi chybí jasná koncepční představa, jak dál. KDU-ČSL si uvědomuje složitost a sociální citlivost této otázky, zejména v jejím vztahu k rodině. Nedostatek bytů nutí často více generací k nedobrovolnému soužití v nevhodném bytě. Vznikají tak situace, které rodinu ohrožují a mnohdy jsou příčinou jejího rozpadu. Z tohoto hlediska VIDÍME PRIORITNÍ PROBLÉM BYTOVÉ POLITIKY V DOSTUPNOSTI BYDLENÍ. Chceme, aby byt mohl získat každý občan, který v rámci svých možností vyvine k naplnění tohoto cíle potřebné úsilí.

Vznikající trh nájemního bydlení vyžaduje především, aby nájemnému byla vrácena jeho původní funkce, kterou je cena bydlení. **LIBERALIZACE NÁJEMNÉHO JE TEDY NEZBYTNÁ. KDU-ČSL bude prosazovat, aby byl v obecních bytech dosavadní princip státní regulace nájemného zrušen ihned. Obce mohou v rámci své samostatné působnosti určovat nájemné podle místních podmínek a potřeb. V ostatních bytech chceme nájemné uvolnit nejpozději do roku 2000. Sociální důsledky rychlejšího růstu nájemného chceme kompenzovat zvýšením příspěvku na bydlení.**

Liberalizace nájemného sama o sobě však nedostatek bytů neodstraní. **Rozvoj trhu s byty není možný bez efektivní rezervy volných bytů.** Tu lze vytvořit lepším využitím stávajícího bytového fondu, především však **CÍLENOU PODPOROU VÝSTAVBY NOVÝCH BYTŮ**, a to jak vlastnických, tak i nájemních.

JSME PŘESVĚDČENI, ŽE PRO MLADÉ RODINY I PRO OBČANY S PRŮMĚRNÝMI PŘÍJMY JE NEJPŘIJATELNĚJŠÍM ŘEŠENÍM JEJICH BYTOVÉHO PROBLÉMU NÁJEMNÍ BYDLENÍ. VÝSTAVBU TĚCHTO BYTŮ BY MĚLY ZAJIŠŤOVAT PŘEDEVŠÍM OBCE. Prosazujeme zvýšení státní dotace na obecní výstavbu nájemních bytů na 350.000 Kč pro každý byt, zachování stávajícího příspěvku na připojení pozemku k technickým sítím ve výši 50.000 Kč a bezúplatný převod státních pozemků pro tuto výstavbu do majetku obcí. Chceme také, aby obce i jiné právnické osoby měly při výstavbě bytů nárok na zvýhodněné hypotéky.

Podnikatelskou výstavbu nájemních bytů chceme kromě zlevněných hypoték usnadnit poskytováním **úvěrů se státní zárukou na zahájení stavby.** Chceme, aby podnikatel, který do stavby vloží z vlastních prostředků alespoň 10% z ceny každého bytu, mohl na zahájení stavby získat úvěr až do výše 30% celkových nákladů.

KDU-ČSL BUDE PROSAZOVAT ROZŠÍŘENÍ DOSAVADNÍ PODPORY STÁTU PŘI VÝSTAVBĚ VLASTNICKÝCH BYTŮ A DOMŮ TAK, ABY SE DOSTUPNOST TĚTO VÝSTAVBY PŘIBLÍŽILA I STŘEDNÍM VRSTVÁM OBYVATELSTVA. Stavebníkům vlastnických bytů a domů chceme s přihlédnutím k jejich dlouhodobé příjmové situaci kromě zvýhodněných hypoték poskytovat dotaci 200 000 Kč na každý byt určený pro vlastní bydlení, dotaci na investice do pozemku ve výši 50 000 Kč a při vlastním, alespoň 10% ním vkladu nabídnout také předhypotéční úvěr se státní zárukou do výše 30 % ceny bytu.

Pomoc státu při výstavbě vlastnických bytů chceme dále rozšířit i na tzv. obecní leasing, v němž bude nositelem pomoci státu a úvěru obec. Nájemník bytu zaplatí určitý počáteční vklad a získá byt do vlastnictví po cca třicetileté úhradě leasingových splátek.

Podpoříme další výstavbu bezbariérových bytů, domů s pečovatelskou službou, penziónů pro důchodce a útulků pro bezdomovce.

KDU-ČSL bude prosazovat, aby příští vláda vnesla do koncepce, legislativy i realizace bytové politiky racionální systém a aby se výdaje státního rozpočtu určené na výstavbu bytů (dnes 0,5% hrubého domácího produktu), v závislosti na vytvořených zdrojích, každoročně zvyšovaly. CHCEME, ABY SE VÝDAJE NA BYTOVOU POLITIKU ZVÝŠILY ALESPŮŇ NA 1% HDP A PŘIBLÍŽILY SE TAK PODÍLU, KTERÝ JE BĚŽNÝ VE VYSPĚLÝCH EVROPSKÝCH ZEMÍCH.

DANĚ A STÁTNÍ ROZPOČET

JSME PŘESVĚDČENI, ŽE ZÁKLADEM FISKÁLNÍ POLITIKY MUSÍ I NADÁLE ZŮSTAT VYROVNANÝ STÁTNÍ ROZPOČET. K vyrovnanosti státního rozpočtu v minulých letech významně přispívaly přebytky pojistného na sociální zabezpečení a prostředky čerpané z Fondu národního majetku. **Prosazujeme oddělení důchodového pojištění od státního rozpočtu a zpřísnění pravidel pro čerpání zdrojů Fondu národního majetku. Zdroje státního rozpočtu musí být do budoucna vytvářeny daněmi a ostatními příjmy.** Budeme usilovat o to, aby se úroveň zadluženosti státu ve vztahu k státnímu rozpočtu proti současnému stavu (9 - 11%) nezvyšovala. Úvěrovou politiku státu chceme orientovat především na výstavbu infrastruktury.

BUDEME PROSAZOVAT ZŘETELNĚJŠÍ ODDĚLENÍ INVESTIC OD PROVOZNÍCH VÝDAJŮ, Z NICHŽ JE FINANCOVÁN STÁTNÍ ADMINISTRATIVNÍ APARÁT. Úspory v těchto výdajích chceme dosáhnout především účelnou reformou státní správy. **Považujeme za nezbytné, aby výše státních výdajů na bezpečnost, obranu a dalších rozhodujících výdajů směřovala ke stálému procentnímu podílu na hrubém domácím produktu a aby tyto výdaje byly odvozo- vány od dlouhodobých (víceletých) rozvojových koncepcí .**

CHCEME, ABY SKLADBA MÍSTNÍCH ROZPOČTŮ ZAJIŠŤOVALA OBCÍM A VYŠŠÍM UZEMNÍM SAMOSPRÁVNÝM CELKŮM STABILNÍ A PŘEDVÍDATELNÉ ZDROJE PRO KONCEPČNÍ ROZVOJ SPRÁVOVANÉHO ÚZEMÍ. Prosazujeme oddělení územních rozpočtů od financování státní správy.

ROZPOČTOVÁ POLITIKA KDU-ČSL POČÍTÁ S POSTUPNÝM SNÍŽENÍM CELKOVÉ ÚROVNĚ ZDANĚNÍ O 6 AŽ 9% DO R. 2000. Nejvýraznější změny budeme prosazovat u daně z příjmů, nutné je však i postupné snižování základní sazby daně z přidané hodnoty. Považujeme za nezbytné, aby byly zdaňovány jenom skutečné zisky. Chceme dosáhnout zrychlení odpisu špatných pohledávek.

KDU-ČSL bude prosazovat zvýšení odpisu položek na charitativní a dobročinné účely ze zisku před zdaněním.

Cestu k omezení ztrát způsobených daňovými úniky vidíme v důsledné a kvalitní práci finančních úřadů. **JE NEZBYTNÉ, ABY FINANČNÍ ÚŘADY POSTUPOVALY VŮČI VELKÝM PLÁTCŮM DANĚ SE STEJNOU PŘÍSNOSTÍ, S JAKOU POSTUPUJÍ VŮČI PLÁTCŮM MALÝM.**

KDU-ČSL BUDE PROSAZOVAT ZVÝŠENÍ PODÍLU STÁTNÍHO ROZPOČTU NA NĚKTERÝCH INVESTICÍCH. Mezi priority řadí podporu bytové výstavby, opravy silnic a výstavbu dalších úseků dálnic, záchranu historických památek, zlepšení technické vybavenosti bezpečnostních složek, modernizaci hlavních železničních koridorů, podporu závažných a efektivních výzkumných a ekologických programů.

DOPRAVA

KDU-ČSL JE PŘESVĚDČENA, ŽE DOPRAVA PATŘÍ DO OBLASTI PODNIKÁNÍ, VE KTERÉ MUSÍ BÝT PŮSOBENÍ TRŽNÍCH MECHANISMŮ DOPLŇOVÁNO STÁTNÍ REGULACÍ. Cílem této regulace musí být vytvoření konkurenčního prostředí, které zajistí srovnatelné podmínky pro všechny druhy dopravy.

ZAJIŠŤOVÁNÍ DOPRAVNÍ OBSLUŽNOSTI ÚZEMÍ PROSTŘEDKY HROMADNÉ OSOBNÍ DOPRAVY POVAŽUJEME ZA JEDEN ZE ZÁKLADNÍCH ÚKOLŮ BUDOUCÍCH VYŠŠÍCH ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ I OBCÍ. Do doby ustavení VÚSC musí tento problém řešit stát, a to především prostřednictvím okresních úřadů.

KDU-ČSL bude prosazovat a podporovat vytváření integrovaných dopravních systémů, které účelně propojí příměstskou dopravu osob s městskou dopravou. Chceme, aby příspěvek státu na rozvoj městské a příměstské dopravy zvyšoval ekologicky výhodné druhy dopravy.

JEDNOU ZE ZÁKLADNÍCH PODMÍNEK HOSPODÁŘSKÉHO ROZVOJE ČR JE MODERNIZACE DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY, PŘEDEVŠÍM DOPRAVNÍCH CEST, JEJÍ PROPOJENÍ SE SOUSEDNÍMI ZEMĚMI A JEJÍ SPOLEHLIVÁ ÚDRŽBA. KDU-ČSL bude usilovat o to, aby potřebné prostředky byly čerpány ze všech dostupných zdrojů, veřejných i soukromých. Významnou roli musí sehrát krytí těchto investic prostřednictvím úvěrů se státní zárukou. Za nejdůležitější úkoly ve výstavbě a modernizaci dopravní infrastruktury považujeme modernizaci hlavních železničních tahů, dobudování sítě dálnic a čtyřproudých komunikací včetně jejich napojení na evropskou síť, vyloučení průjezdní silniční dopravy z obydlených území a vybudování obchvatů měst a obcí.

KDU-ČSL POVAŽUJE ZA NEZBYTNÉ, ABY HLAVNÍ ŽELEZNIČNÍ TRATĚ, NA NICHŽ SE USKUTEČŇUJE OSOBNÍ DÁLKOVÁ DOPRAVA A PŘEVÁŽNÁ ČÁST NÁKLADNÍ DOPRAVY, ZŮSTALY V MAJETKU STÁTU. Chceme, aby stát plně zaručoval jejich údržbu, modernizaci a do budoucna i výstavbu nových vysokorychlostních tratí. **Privatizaci tratí lokálního významu podpoříme pouze tam, kde privátní vlastník dokáže s určitou finanční podporou státu nebo VÚSC dopravní cestu efektivně využít.** Nezbytnou součástí transformace Českých drah musí být zprůhlednění finančních toků v železniční dopravě.

Budeme prosazovat poskytování vládních garancí za úvěry na nákup nových osobních kolejových vozidel pro dálkovou dopravu a na modernizaci vozidel stávajících.

PODPOŘÍME ROZVOJ KOMBINOVANÉ DOPRAVY. Zejména budeme usilovat o výrazné omezení těžké nákladní automobilové dopravy na velké vzdálenosti a její převedení na koleje a vodu.

Podpoříme rozvoj vnitrozemské vodní dopravy tam, kde to bude s ohledem na přepravní potřeby opodstatněné a ekologicky únosné.

STOP DROGÁM

ROZMACH ŠÍŘENÍ DROG A RYCHLÝ RŮST POČTU DROGOVĚ ZÁVISLÝCH POVAŽUJE KDU-ČSL ZA JEDNU Z NEJVĚTŠÍCH HROZEB PRO NASTUPUJÍCÍ GENERACE A ZA PŘÍMÉ OHROŽENÍ STÁVAJÍCÍ CIVILIZACE. KDU-ČSL chce expanzi drog, zvláště mezi mládeží, čelit komplexně, tedy omezením poptávky po drogách a omezením možností jejich nabídky.

Cestu k omezení poptávky vidíme ve výchovném působení rodiny, v preventivních programech pro mládež ve školách, v mediálním působení, v pomoci závislým a jejich léčbě.

RODIČŮM CHCEME PŘI VÝCHOVĚ DĚTÍ POMÁHAT nabídkou potřebných informací a zřizováním poradenských center v nichž budou působit odborníci na drogovou problematiku.

PREVENTIVNÍ PROGRAMY PRO ŠKOLNÍ MLÁDEŽ musí všechny věkové kategorie dětí žáků a studentů seznámit s hrozbou a tragickými důsledky užívání návykových látek. Chceme, aby k těmto programům patřila nejen **propagace života bez drogy, ale také prosazování hesla „mládež bez cigarety“**. Považujeme za nezbytné, aby stát převzal zodpovědnost za vyškolení a působení pedagogů-odborníků ve školách, aby nabídkou grantů podpořil **projekty preventivního působení** a jejich provázanost s programy využívání volného času, se sportovními programy a s činnostmi center pro mládež na školách.

ZVÝŠENÍ PODÍLU SDĚLOVACÍCH PROSTŘEDKŮ na boji s drogami chceme dosáhnout **vypisováním státních zakázek** na pravidelné tematické pořady a besedy o drogové problematice v televizi, na odborné diskuse v rozhlasu, využitím filmů a dokumentů.

KDU-ČSL bude usilovat o VYTVOŘENÍ ZÁKONNÉHO RÁMCE, KTERÝ UMOŽNÍ POSTIH ŠÍŘITELŮ A ZA URČITÝCH PODMÍNEK I DRŽITELŮ DROG a o vytvoření podmínek pro léčbu a pomoc závislým.

OMEZENÍ NABÍDKY DROG JE MOŽNÉ JEN CÍLEVĚDOMÝMI OPATŘENÍMI SOCIÁLNÍ PREVENCE A ZVÝŠENÍM ÚČINNOSTI REPRESE. KDU-ČSL bude prosazovat jasné vymezení represivních orgánů, jejich pravomocí ve výkonu represe i v koordinaci boje proti drogám, **stanovení přísných trestů pro nelegální výrobce a distributory drog** bez ohledu na charakter drogy a účinné zapojení ČR do mezinárodní spolupráce v drogové problematice. Chceme **zásadně omezit reklamu návykových látek.**

EKOLOGIE

CÍTÍME SVOU ODPOVĚDNOST VŮČI BUDOUCÍM GENERACÍM, a proto jsme přesvědčeni, že naše ekologická politika musí trvale směřovat k **omezování ekologických a zdravotních rizik, která činnost lidí přináší, k šetrnému využívání přírodních zdrojů a k ochraně biosféry na celé planetě**. Plnění těchto úkolů chceme zajistit jednak **prostřednictvím právních předpisů a norem**, kterými stát stanoví požadavky na ochranu životního prostředí a nástroje k jejich prosazování, jednak **státní podporou programů** a opatření napomáhajících odstranění současných zdrojů ekologických škod i starých ekologických zátěží.

PRVOŘADÝ ÚKOL SOUČASNÉHO OBDOBÍ VIDÍME VE SNÍŽENÍ EXISTUJÍCÍCH RIZIK PRO ZDRAVÍ LIDÍ. Připravíme návrhy na úpravy limitů pro vypouštění škodlivin a na jejich sladění s evropskými normami. **Termín pro závaznost zpřísněných emisních limitů v ochraně ovzduší, stanovený na r. 1998, musí být dodržen**. Nepřistoupíme na masové udělování výjimek. Budeme prosazovat i zpřísnění limitů emisí výfukových plynů, připravíme projekt vedoucí ke snižování exhalací z motorových vozidel.

CHCEME USILOVAT O ZLEPŠENÍ ČISTOTY VODNÍCH TOKŮ. Proto budeme prosazovat přijetí nového „vodního zákona“, podporu programů revitalizace říčních ekosystémů, systematickou výstavbu čistíren odpadních vod a důslednou ochranu zdrojů zásobování pitnou vodou.

STRATEGICKÝM ÚKOLEM ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ JE MINIMALIZACE ODPADŮ. Chceme zavázat výrobce, aby způsob likvidace odpadů řešili už při projektování výrobků, aby za nakládání s odpady odpovídali až do jejich likvidace a motivovat je k postupnému zavádění technologií s minimalizovaným odpadem. Stanovíme priority a rozšíříme formy pomoci státu při likvidaci starých zátěží.

O CELKOVÉ ZVÝŠENÍ ODPOVĚDNOSTI PODNIKATELŮ ZA ŠKODY NA ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍ BUDEME USILOVAT PŘEDEVŠÍM EKONOMICKÝMI NÁSTROJI, tj. důsledným uplatňováním zásady „znečišťovatel platí“. K politické diskusi předložíme návrh na zavedení ekologické daně u produkcí, které výrazně a dlouhodobě zatěžují životní prostředí.

Značnou část starostí a nákladů při ochraně životního prostředí nesou města a obce. Vnímáme problémy, se kterými se „komunální ekologie“ potýká. Dosavadní systém podpory ekologicky významných programů obcí má řadu nedostatků. **Jako vážnou chybu pocítujeme absenci vyšších územních samosprávných celků. Při jejich vytváření bude KDU-ČSL PROSAZOVAT VZNIK SAMOSTATNÝCH REGIONÁLNÍCH FONDŮ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ**. Prostředky získané z poplatků za znečišťování životního prostředí musí být vynakládány především tam, kde ke znečišťování dochází.

CHCEME, ABY DOŠLO K ÚZKÉMU PROPOJENÍ OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY S HOSPODAŘENÍM A ŽIVOTEM MÍSTNÍCH OBYVATEL. Uchování druhové rozmanitosti ekosystémů je možné jen při udržení osídlení a zemědělské činnosti v horských a podhorských oblastech. **Chceme zlepšit systém dotací na údržbu krajiny a náhrad za nezbytná ekologická omezení hospodaření**.

Poškozování reliéfu krajiny a nadměrnému vyčerpávání neobnovitelných přírodních zdrojů chceme zabránit **regulací na základě horního zákona a ekologickým dohledem nad těžbou**.

Za důležitou součást ekologické politiky považujeme osvětu, výchovu ve školách i spolupráci s občanskými iniciativami.

ENERGETIKA

KDU-ČSL POVAŽUJE ZA JEDEN Z NEJVÝZNAMNĚJŠÍCH ÚKOLŮ SVÉ ENERGETICKÉ POLITIKY PROSAZOVÁNÍ TAKOVÝCH OPATŘENÍ, KTERÁ Povedou ke snížení energetické náročnosti národního hospodářství. Pro posílení tendencí k úsporám ve spotřebě elektřiny, plynu, vody a tepla chceme dosa-
vadní přístup, opírající se o státní programy úspor energie, nahradit **přístupem systémovým, jehož základem se stanou eko-
nomicky zdůvodněné sazby energií pro všechny jejich odběratele.**

Jsme přesvědčeni, že tento záměr může být naplněn jen při současném ZAVEDENÍ OPATŘENÍ, KTERÁ NAHRADÍ CHYBĚJÍCÍ KONKURENČNÍ PROSTŘEDÍ V ENERGETICE a omezí tak důsledky převážně monopolního postavení podniků vyrábějících a dodávajících energie. Chceme, aby v elektroenergetice plnil tento úkol **NEZÁVISLÝ ÚSTŘEDNÍ TECHNICKÝ A EKONOMICKÝ DISPEČINK jehož vrcholovým orgánem bude Sdružení výrobců a distributorů elektřiny.** Podíl státu na rozhodování a kontrole energetického systému chceme zajistit zřízením **STÁTNÍHO REGULAČNÍHO ORGÁNU,** který bude moci za jasně definovaných podmínek do energetického systému vstupovat a uplat-
ňovat v něm jak vnitřní potřeby státu, tak i podmínky Evropské unie a Energetické charty.

Výroba energií patří k odvětvím, která značně zatěžují životní prostředí. Naši jednoznačnou podporu bude mít **ZAVÁDĚNÍ EKOLOGICKY ŠETRNĚJŠÍCH TECHNOLOGIÍ** (kombinovaná výroba elektřiny a tepla, fluidní spa-
lování, náhrada uhlí plynem, odsiřování,...), i když povede k vysokým nárokům na investice. **Cestu k zajištění těchto investic vidíme především v úvěrech se státní zárukou a v účelném využití nástrojů daňové politiky.**

Svůj souhlas se spuštěním jaderné elektrárny v Temelíně vážeme na **dokončení právního rámce pro provozování jaderné energetiky, na bezpečnostní záruky odpovídající světovému standardu,** garantované prověrkami mezinárodní Agentury pro atomovou energii a na **vybudování bezpečného úložiště vyhořelého paliva z jaderných reaktorů.**

Z hospodářského a strategického hlediska je nebezpečná závislost státu na dovozu zdrojů energie z jediné oblasti. Proto **BUDEME PROSAZOVAT NÁKUP ROPY A PLYNU Z VÍCE ZDROJŮ.** Vlivy způsobené kolísáním spotřeby energií chceme minimalizovat **pokračujícím propojováním našeho energetického systému se systémem Evropské unie.**

HOSPODÁŘSKÁ POLITIKA

Ekonomická prosperita vyspělých zemí je výsledkem spolupůsobení tržních mechanismů a cílevědomé, s trhem slučitelné hospodářské politiky státu. Prvotní cíle této hospodářské politiky vidí KDU-ČSL v udržování makroekonomické stability, kterou charakterizuje především **STABILITA MĚNY, NÍZKÁ MÍRA INFLACE A HOSPODÁŘSKÝ RŮST**, tj. stálý a dostatečně vysoký růst hrubého domácího produktu (HDP). KDU-ČSL je přesvědčena, že v možnostech naší ekonomiky je **snížení inflace na úroveň 5 až 6% do roku 2000 při více než 5% nízkém ročním růstu HDP.**

KDU-ČSL považuje za nezbytné, aby VLÁDA PODPORovala STRUKTURÁLNÍ ZMĚNY V EKONOMICE A KROKY, KTERÉ JSOU NEZBYTNÉ PRO SBLÍŽENÍ NAŠÍ HOSPODÁŘSKÉ POLITIKY S HOSPODÁŘSKOU POLITIKOU EVROPSKÉ UNIE.

KDU-ČSL je přesvědčena, že hlavní příčinou nízké produktivity a nedostatečné konkurenční schopnosti českého průmyslu je jeho pomalá restrukturalizace a modernizace. Řešení tohoto problému může přinést pouze **RŮST PODNIKOVÝCH INVESTIC, OPÍRAJÍCÍ SE O TVORBU VLASTNÍCH KAPITÁLOVÝCH ZDROJŮ.** K jejich vytvoření chceme přispět zejména **snížením daní, prosazováním liberálnějšího režimu odpisování základních prostředků, snížením platební neschopnosti a zadluženosti podniků odpisováním nedobytných pohledávek.**

I přes poměrně vysokou rychlost a účinnost zvolených postupů privatizace **zůstává zatím významný nebo i rozhodující podíl majetku více než 40 strategicky významných podniků ve správě Fondu národního majetku (FNM). NEPOVAŽUJEME ZA MOŽNOU JEJICH PŘEKOTNOU PRIVATIZACI.** Budeme prosazovat, aby strategická odvětví, jako jsou bankovníctví nebo energetika, byla privatizována českým subjektům při zachování blokačních minorit státu.

Rostoucí schodek obchodní bilance považujeme za vážný problém naší ekonomiky. KDU-ČSL je přesvědčena, že **ZÁSADNÍ OBRÁT V TOMTO VÝVOJI MŮŽE PŘIVODIT POUZE ZMĚNA KVALITY A STRUKTURY ČESKÉHO EXPORTU.** Budeme usilovat o další **liberalizaci přístupu českého zboží na zahraniční trhy, především na trhy zemí Evropské unie a Středoevropské dohody o volném obchodu (CEFTA).** **Za nezbytné považujeme posílení zdrojů a rozšíření služeb České exportní banky (ČEB) a Exportní garanční a pojišťovací společnosti (EGAP).** Chceme umožnit českým vývozcům, aby své zboží nabízeli zahraničním partnerům za výhodných platebních, úvěrových a pojišťovacích podmínek.

DROBNÉ A STŘEDNÍ PODNIKÁNÍ VÝZNAMNĚ PŘÍSPÍVÁ K EKONOMICKÉMU RŮSTU A K VYTVÁŘENÍ PRACOVNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ. Považujeme za nezbytné, aby se tento sektor ekonomiky dynamicky rozvíjel a aby se zvyšoval jeho podíl na tvorbě hrubého domácího produktu. **Drobné a střední podnikání chceme podpořit zejména nabídkou výhodných, účelově zaměřených úvěrů, zjednodušováním legislativy a lepší funkcí státní správy.**

HOSPODÁŘSKÁ SOUTĚŽ

KONKURENCE A HOSPODÁŘSKÁ SOUTĚŽ JE PODMÍNKOU SPRÁVNÉ FUNKCE TRŽNÍCH MECHANISMŮ A ZÁROVEŇ PŘEDPOKLADEM HOSPODÁŘSKÉHO RŮSTU. Přírůstky hrubého domácího produktu HDP jsou standardně vyšší v zemích s intenzivní soutěží než v zemích, kde je vliv soutěže omezován.

Subjekty trhu mají přirozenou tendenci k získávání monopolního postavení. Proto musí **STÁT CHRÁNIT HOSPODÁŘSKOU SOUTĚŽ ZÁKONEM A GARANTOVAT JEHO NEKOMPROMISNÍ UPLATŇOVÁNÍ.** KDU-ČSL bude prosazovat zásahy státu všude, kde se projeví snaha omezit funkci trhu kartelovými dohodami nebo zneužít monopolního či dominantního postavení podnikatelů. **V oblastech, které mají charakter přirozených monopolů, chceme na dobu nezbytně nutnou vytvořit státní regulační systémy nahrazující monopolům konkurenční prostředí.**

Klasickým síťovým odvětvím, v němž musí stát nahradit chybějící konkurenční prostředí regulačními opatřeními a **chránit tak spotřebitele před cenovým diktátem monopolního dodavatele, je energetika.**

Regulační zásahy státu směřující k upevnění soutěžního prostředí budeme prosazovat také tam, kde se některé náklady podnikání přenášejí i na jiné osoby, na obce či na celou společnost. K takovým nákladům patří zejména ekologické důsledky podnikání, které jsou nejvíce patrné v energetice, v těžkém a chemickém průmyslu nebo v dopravě.

KDU-ČSL BUDE USILOVAT O POSTUPNOU A VYVÁŽENOU LIBERALIZACI ZAHRANIČNÍHO OBCHODU v souladu s podmínkami a trendy stanovenými Mezinárodní dohodou o clech a tarifech (GATT) a dalšími mnohostrannými nebo dvoustrannými dohodami. **Za vážné překážky rozvoje zahraničního obchodu považujeme mimotarifní nástroje ochrany trhu, subvencované ceny a všechny další projevy protekcionismu.**

Stabilitu vnitřního trhu a rozvoj tuzemských výrob chceme kromě nezbytné celní ochrany zabezpečit také **ochranou proti dumpingu.**

KDU-ČSL je přesvědčena, že princip ekonomické efektivity, kterým se tržní hospodářství řídí, vyžaduje, aby **SPOLEČNOST INTENZIVNĚ HLEDALA CESTY, JAK VYTVOŘIT SOUTĚŽNÍ PROSTŘEDÍ, KTERÉ VŠEM JEJÍM ČLENŮM ZAJISTÍ ROVNOST PŘÍLEŽITOSTÍ.** Tam, kde ekonomické či společenské podmínky omezují volnou soutěž talentů nebo brání plnému rozvinutí individuálních schopností občanů, vznikají společnosti nenahraditelné ztráty. **Uplatňování principu solidarity, který k zajištění rovnosti příležitostí výrazně přispívá, není proto pro KDU-ČSL pouze morálním příkazem. Je to opatření životní důležitosti, které si tržní principy přímo vynucují.**

KULTURA

JE ZRCADLEM TVŮRČÍHO POTENCIÁLU SPOLEČNOSTI A HLOUBKY JEJÍ REFLEXE REALITY. Základním a nezpochybnitelným předpokladem pro kulturu demokratického státu je tvůrčí svoboda. Hranice tvůrčí svobody neurčují politické strany ani kulturní instituce, ale pouze umělcovo svědomí a demokratické ústavní principy.

Úkolem státu je pečovat o prověřené hodnoty kulturního dědictví a legislativními prostředky, ekonomickými nástroji a daňovou politikou vytvářet takové společenské podmínky, které napomáhají rozvoji umění.

KDU-ČSL JE PŘESVĚDČENA, ŽE KULTURA TVOŘÍ NATOLIK VÝZNAMNOU OBLAST ŽIVOTA NAŠÍ SPOLEČNOSTI, ŽE JE ZAPOTŘEBÍ ABY EXISTOVALO SAMOSTATNÉ MINISTERSTVO KULTURY, pečující o instituce celonárodního významu, o kulturní dědictví a vytvářející legislativní návrhy pro oblast kultury. **Úkolem tohoto ministerstva není kulturu řídit, ale zajišťovat pro ni podmínky,** což považujeme za obzvlášť významné vzhledem k chystanému vstupu ČR do EU, kde zachování národní svébytnosti každého člena prostřednictvím jeho kultury bude nutným cílem.

KDU-ČSL POVAŽUJE ZA NEZBYTNÉ NAPOMÁHAT VYTVÁŘENÍ KULTURNÍCH NÁVYKŮ A POTŘEB U MLADÉ GENERACE, bez nichž nemůže být udržena kontinuita kultury národa. **Bude proto prosazovat zvýšení podílu umělecké a estetické výchovy na základních a středních školách. Považuje za nezbytné, aby byla zachována široká dostupnost umělecké výchovy na základních uměleckých školách**

a aby byly vytvořeny podmínky pro užší propojení uměleckého školství s prací základních škol. Takto vypěstovaná tvořivost je významným přínosem nejen pro oblast kultury, ale pro rozvoj tvůrčích schopností ve všech oblastech života.

ZA VHODNÝ PROSTŘEDEK K PODPOŘE SPONTÁNNÍHO ROZVOJE KULTURNÍCH AKTIVIT POVAŽUJE KDU-ČSL POZORNOST VĚNOVANOU REGIONÁLNÍ KULTUŘE, rozvoji kulturních spolků a přirozených struktur vznikajících na základě kulturních zájmů obyvatel. Vytváření prostoru a podmínek pro tyto struktury považuje KDU-ČSL za úkol nejen pro obce a vyšší územní samosprávné celky, ale i pro ministerstvo kultury.

LESNICTVÍ A VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

ZÁKLADNÍM CÍLEM POLITIKY KDU-ČSL V LESNICTVÍ JE ZACHOVÁNÍ LESA A UŽITKU Z NĚHO PLYNOUCÍCH PRO TUTO I PŘÍŠTÍ GENERACE.

Výrazné úsilí vynaložíme na další snížení imisního zatížení a tím na vytvoření základního předpokladu pro zásadní ozdravení lesních porostů.

Prostřednictvím ekonomických nástrojů budeme podporovat přiblížení dřevinného složení přirozené skladbě lesa a navrácení finančních prostředků, získaných hospodařením v lese, zpět do lesního hospodářství.

CHCEME, ABY SE STÁTNÍ SPRÁVA V LESNICTVÍ SVÝM ROZSAHEM A ČINNOSTÍ STALA PODPŮRNÝM PROSTŘEDKEM PRO POTŘEBY LESA I VŠECH JEHO MAJITELŮ, SE ZAMĚŘENÍM NA DROBNÉ VLASTNÍKY.

CHCEME ZACHOVAT VÝZNAMNÝ PODÍL LESŮ V MAJETKU STÁTU. Podpoříme však návrh na prodej malých lesních pozemků směřující k ucelení drobných lesních majetků. Podpoříme také sdružování drobných vlastníků lesa. Budeme dbát na důsledné vypořádání všech oprávněných restitučních nároků. Prosazujeme vrácení lesů církvím.

Zlepšíme podmínky pro stabilizaci podnikatelských subjektů v lesním hospodářství. BUDEME PROSAZOVAT PŘIJETÍ STÁTNÍHO PROGRAMU PRO KOMPLEXNÍ ZPRACOVÁNÍ DŘEVNÍ HMOTY se záměrem posílit konkurenční schopnost ČR v Evropě bez regulace vývozních kvót dříví a výrobků ze dřeva.

Výhodnými úvěry a úvěrovými garancemi podpoříme vznik podnikatelských aktivit ve zpracování dřeva na venkově v rámci programu obnovy venkova.

PROSADÍME PŘIJETÍ NOVÉHO ZÁKONA O VODÁCH, KTERÝ UMOŽNÍ DOKONČENÍ TRANSFORMACE V ODVĚTVĚ VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ. Chceme, aby tento zákon jasně vymezil oblast veřejného zájmu ve vodním hospodářství, snížil rozsah pásem hygienické ochrany vodních toků, ale zachoval celkovou úroveň jejich ochrany. Chceme definovat podmínky pro hospodaření v ochranných pásmech, stanovit povinnost vyhlášovatele ochranného režimu nést náklady na jeho dodržování a vyjasnit majetkoprávní vztahy a kompetence v péči o tekoucí a podzemní vody.

ZA NEZBYTNÉ POVAŽUJEME URYCHLENÉ DOKONČENÍ VELKÝCH VODOHOSPODÁŘSKÝCH STAVEB (Slezská Harta, Vířský vodovod) a rozšíření pomoci státu při výstavbě obecních vodovodů, čistíren odpadních vod a kanalizací.

Rybníkářství, rybářství a myslivost chápeme jako historicky neoddělitelnou součást péče o přírodu a v tomto duchu budeme jejich rozvoj podporovat.

MLÁDEŽ, VOLNÝ ČAS, SPORT

MLADÍ LIDÉ, DOSPÍVAJÍCÍ VE SVOBODNÉ SPOLEČNOSTI, JSOU PRO NI NADĚJÍ A PERSPEKTIVOU, pokud společnost dokáže této vrstvě populace vytvořit dobré podmínky pro nástup do produktivního života. Problémy, jež období tohoto nástupu standardně provázejí, jsou v naší společnosti umocněny zásadními společenskými přeměnami, vyvolanými ekonomickou a politickou transformací.

ZA NEJDŮLEŽITĚJŠÍ SPOLEČENSKÝ ÚKOL VE VZTAHU K MLADÉ GENERACI PROTO KDU-ČSL POVAŽUJE JEJÍ PŘÍPRAVU NA PŘEVZETÍ ODPOVĚDNOSTI ZA BUDOUCÍ VÝVOJ SPOLEČNOSTI. Základní roli tu samozřejmě sehrává rodina, její působení však musí účinně doplňovat škola, státní instituce, církve, organizace mládeže, občanská sdružení. Jejich **společnou snahou by měla být především motivace mladých lidí k přijetí společensky žádoucích vzorců chování**, tj. k životu s vědomím, že hodnoty musí člověk v první řadě vytvářet a ne jen konzumovat, k vědomí odpovědnosti za druhé, za život dosud nepočatý i nenarozený, k životu bez drog, bez tendencí k násilí a kriminalitě.

KDU-ČSL BUDE USILOVAT O CELKOVÉ OZDRAVENÍ PROSTŘEDÍ, V NĚMŽ MLADÍ LIDÉ VYRŮSTAJÍ. Budeme prosazovat legislativní opatření omezující vliv hazardních her a heren, expanzi brutality v médiích, nabídku pornoliteratury, šíření drog. **Základní rámec pro tuto legislativu chceme vymezit zákonem o sociálně právní ochraně dětí.**

Ve školách **CHCEME VÝCHOVOU KE ZDRAVÉMU ZPŮSOBU ŽIVOTA**, jejíž obsah a formy budou odpovídat psychickému a fyzickému zrání dětí a mládeže, **vést mladé lidi mimo jiné i k odpovědným partnerským vztahům.**

Za neodmyslitelnou součást cesty mladé generace ke zdravému životnímu stylu považujeme **vytváření kulturních návyků uměleckou výchovou, širokou nabídkou kulturních programů a akcí, zájmových činností, sportovních a dalších aktivit zaměřených na ÚČELNÉ VYUŽÍVÁNÍ VOLNÉHO ČASU.** Považujeme za nezbytné, aby stát účinně podporoval činnost celoročně pracujících organizací dětí a mládeže, tělovýchovných a sportovních organizací. Nechceme, aby se rekreační sporty a ostatní aktivity volného času staly pro mládež záležitostí příliš nákladnou, a proto těžko dostupnou. Cestu k jejich rozvoji a zpřístupnění budeme hledat ve formách **úzké součinnosti státu a obcí, a to jak prostřednictvím resortu školství mládeže a tělovýchovy, tak i v rámci širěji pojatých programů sociální prevence, zvláště ve vztahu k ohroženým dětem.**

VRCHOLOVÝ SPORT PATŘÍ V DNEŠNÍ SPOLEČNOSTI K DŮLEŽITÝM, SPOLEČENSKY UZNÁVANÝM OBLASTEM. Má značný vliv na mladou generaci. Je významnou reprezentací české republiky jako suverénního státu. Jeho rozvoj budeme podporovat.

OBNOVA VENKOVA

JEDNOU Z OBLASTÍ, KTERÁ V UPLYNULÉM VOLEBNÍM OBDOBÍ NENAŠLA KONCEPČNÍ VYJÁDRĚNÍ, BYLA REGIONÁLNÍ POLITIKA. V tomto období přitom došlo v našem hospodářství k řadě změn, které výrazně ovlivnily zejména život na vesnici. Především se tu zásadně změnily majetkové vztahy, vznik tržního prostředí vyvolal silný tlak na změny ve struktuře zemědělského podnikání a na jeho produktivitu. Podstatně poklesla nabídka pracovních příležitostí, narostly problémy s dopravním spojením venkova s městy. **Rozpočty obcí, které jsou do značné míry svázány s tvorbou zdrojů na vlastním území, k udržení a rozvoji života na venkově nestačí.**

KDU-ČSL BUDE PROSAZOVAT ABY SE PROGRAM OBNOVY VENKOVA, který je zatím zahrnován do státního rozpočtu jen díky úsilí některých poslanců, STAL JASNÝM PROGRAMOVÝM ZÁMĚREM BUDOUCÍ VLÁDNÍ POLITIKY A ABY SE ROZŠÍŘIL.

Chceme, aby se kompetence této vládní politiky soustředily na Ministerstvu zemědělství a venkova (resp. Ministerstvu zemědělství a regionálního rozvoje).

BUDEME PROSAZOVAT ÚPRAVU ROZPOČTOVÝCH PRAVIDEL TAK, ABY SE ZVÝŠILY PŘÍJMY MALÝCH OBCÍ. Obce do 500 obyvatel, které nedosahují ve výnosu daní na obyvatele minimálně 40% okresního průměru, podpoříme územně vyrovnávací dotací.

Ze zvláštní, nově vytvořené kapitoly Podpůrného garančního rolnického a lesnického fondu podpoříme úvěry s NÍZKOU ÚROKOVOU SAZBOU PŘEDEVŠÍM TAKOVÉ AKTIVITY, KTERÉ Povedou KE VZNIKU NOVÝCH PRACOVNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ pro obyvatelstvo v obcích do 1000 obyvatel.

Chceme zahájit zejména **nový program podpory drobného a středního podnikání** a rozšířit nabídku služeb napomáhajících rozvoji turistického ruchu ve venkovských oblastech (agroturistika). Proto **budeme prosazovat dvouleté osvobození od daní z příjmu pro fyzické a právnické osoby přicházející s novou podnikatelskou aktivitou.**

Chceme, aby program obnovy venkova vedl **ke vzniku nových pracovních příležitostí i v komunikačně těžko dostupných oblastech, aby se tak zvýšily daňové příjmy obcí a urychlil jejich další samostatný rozvoj.**

OBRANA

POLITIKA NÁRODNÍ BEZPEČNOSTI MUSÍ VYCHÁZET Z ODHODLÁNÍ BRÁNIT SVOBODU A NEZÁVISLOST ZEMĚ V PŘÍPADĚ NUTNOSTI I VOJENSKY. Vyjádřením naší suverenity, ale i spoluodpovědnosti za světový demokratický vývoj je naše **aktivní mezinárodní spolupráce** s partnery, kteří vycházejí ze stejných zásad. Z tohoto pohledu je pro Českou republiku jedinou reálnou alternativou její **členství v bezpečnostní organizaci založené na bázi kolektivní obrany společných hodnot.**

Česká politika národní bezpečnosti bude i nadále vycházet z prevence a nenásilných forem řešení konfliktů a sporů. Nikoho nepovažujeme předem za našeho nepřítele, jsme a musíme však být připraveni a odhodláni bránit se případnému útoku.

OBRANNÝ SYSTÉM STÁTU PROŠEL PO VZNIKU SAMOSTATNÉ ČESKÉ REPUBLIKY ROZSÁHLÝMI ZMĚNAMI. Došlo ke změně rozmístění jednotek armády, ke změně její organizační struktury na brigádní systém, k redukci počtu vojáků na méně než polovinu výchozího stavu, zkrátila se doba základní vojenské služby. V souvislosti s účastí Armády České republiky na programu „Partnerství pro mír“, který je východiskem pro naše budoucí začlenění do Severoatlantické aliance (NATO), byly změněny postupy vzdělávání a výuky podle norem NATO, zaveden systém podvojného účetnictví, plánování, programování a rozpočtování zprůhledňující vojenský rozpočet i nový karierní řád.

PŘEDPOKLADEM PLNOPRÁVNÉHO ČLENSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V SEVEROATLANTICKÉ ALIANCI (NATO) JE DOBUDOVÁNÍ KVALITNÍ POLOPROFESIONÁLNÍ, MALÉ, ALE EFEKTIVNÍ A DOBRĚ VYZBROJENÉ ARMÁDY, která respektuje demokratické principy civilního řízení a kontroly, lidská práva i občanskou odpovědnost za obranu státu. **Chceme, aby páteří a základem této armády byli vojenští profesionálové** vysokých odborných a morálních kvalit, jejichž výjimečný druh služby pro společnost bude odpovídajícím způsobem oceňován.

Nezastupitelnou roli v armádě musí i v budoucnu plnit občané vykonávající základní vojenskou službu. Chceme vytvořit v armádě takové podmínky, aby čas, který tato služba vyžaduje, byl vynakládán efektivně a aby dobu jejího trvání bylo možno dále zkrátit.

CHCEME, ABY ČESKÁ ARMÁDA BYLA KVALITNĚ A EFEKTIVNĚ VYZBROJENOU SILOU, KTERÁ SE OPÍRÁ PŘEDEVŠÍM O ŠPIČKOVOU VÝROBU ČESKÉHO PRŮMYSLU. Vyzbrojování i bojová příprava armády se musí řídit **pravidly přísné hospodárnosti a efektivity a směřovat k dosažení plné kompatibility výzbroje české armády s výzbrojí NATO.** Rozhodování o armádních zakázkách musí být chráněno před nátlakem a lobystickými snahami podnikatelských seskupení.

Za samozřejmý úkol armády v době míru považujeme pomoc obyvatelstvu při přírodních či jiných katastrofách.

OBRANA STÁTU JE ZÁLEŽITOSTÍ VŠECH OBČANŮ A ORGANIZACÍ. Armáda České republiky může plnit úkoly politiky národní bezpečnosti pouze za podpory, pomoci a spolupráce všech svobodomyšlných a demokraticky smýšlejících občanů České republiky. **Budování a zdokonalování armády je projevem odpovědnosti a vůle občanů bránit svobodu státu.**

PŘIROZENÁ SPOLEČENSTVÍ

Rozvoj demokracie nemůže být spojován pouze se změnami vztahů mezi člověkem jako jedincem na jedné straně a státem na straně druhé. Demokracie, to nejsou jenom svobodné volby, v nichž občan jednou za zákonem stanovené období vyjádří svůj názor na situaci a vývoj probíhající v jeho zemi.

PLURALITNÍ DEMOKRATICKÁ SPOLEČNOST MUSÍ BÝT PŘEDEVŠÍM PROSTŘEDÍM PRO VŠESTRANNÝ SVOBODNÝ ROZVOJ ČLOVĚKA NA ZÁKLADĚ JEHO VLASTNÍHO ROZHODOVÁNÍ A JEHO VLASTNÍ ODPOVĚDNÉ AKTIVITY. Místem, kde se toto jeho rozhodování a jeho aktivita nejčastěji a nejzřetelněji projevují, jsou **přirozená lidská společenství.**

Patří k nim v první řadě **rodina** založená na odpovědném a láskyplném vztahu k partnerovi a k dětem. **Dále různé spolky, občanská, profesní, odborová, charitativní, náboženská sdružení, etnika, obce,** které občané vytvářejí a jimiž účelně vyplňují mezeru mezi donedávna všemocným státem a bezmocným jedincem.

Stát, ve kterém se tato společenství nerozvíjejí, přebírá nadměrnou část moci, ve společnosti sílí egoismus.

MANŽELSTVÍ A RODINA je nejužším přirozeným společenstvím člověka, je základní jednotkou společnosti; proto má nárok na její pomoc, podporu a ochranu. Ochrana a rozvoj rodiny bude nejdůležitějším cílem naší sociální politiky.

SPOLKY A NEJRŮZNĚJŠÍ SDRUŽENÍ, SPOLEČENSKÉ A ZÁJMOVÉ ORGANIZACE nejsou jen důležitou součástí života obcí. Jsou významnými institucemi, které **spoluvytvářejí společnost a odrážejí její vitalitu. Chceme, aby stát nabízel pro jejich aktivity dostatečný prostor, naslouchal jejich hlasům a v míře odpovídající jejich významu s nimi spolupracoval.**

Nezastupitelnou úlohu v usměrňování vztahů mezi zaměstnanci a zaměstnavateli, ale i ve vytváření celkového sociálního klimatu ve společnosti mají **ODBORY.** Trváme na tom, že tato jejich role musí být respektována.

PROFESNÍ KOMORY chápeme jako instituce profesní samosprávy, jejichž prvořadým úkolem je dohled nad odborností a etickou úrovní příslušných povolání. **KDU-ČSL bude obhajovat zachování takových kompetencí komor, které jim naplnění tohoto poslání umožní.**

Rovnoprávnost NÁRODNOSTÍ A ETNICKÝCH SKUPIN je v ČR zaručena Ústavou. **Tuto rovnoprávnost budeme hájit před všemi projevy národnostní a rasové nesnášenlivosti.** Chceme vytvořit větší prostor pro jejich vlastní iniciativu a rozvoj.

Chceme, aby stát akceptoval historickou zkušenost, že CÍRKVE působící v ČR na základě registrace **jsou nevýdělečnými institucemi, které mají nezpochybnitelný podíl na růstu morální a duchovní úrovně společnosti.** Prosazujeme takový typ vztahu mezi církvemi a státem, který ponechá církvím ve společensky prospěšných oblastech dostatečný prostor pro jejich spolupráci se státem.

RODINA

RODINA, v níž vedle sebe žije více generací, které se navzájem tříbí a obohacují, JE PRVNÍM A NEJDŮLEŽITĚŠÍM SPOLEČENSTVÍM VE STÁTĚ. Proto má nárok na jeho ochranu, na pomoc při zrození nového života i při výchově dětí.

Zkušenosti ukazují, že **OPTIMÁLNÍM ZÁKLADEM RODINY JE DOBROVOLNÝ SVAZEK MUŽE A ŽENY V MANŽELSTVÍ.** Jenom manželství je svazkem, který je schopen muže a ženu vést k trvalému hledání vyváženého poměru mezi jejich rodičovskými a občanskými rolemi.

Chceme, aby zákonné normy stvrzovaly vzájemnou mezigenerační odpovědnost v rodině a aby chránily rodinu před neoprávněnými zásahy zvenčí. **Zákonná úprava ochrany práv dítěte nesmí rušit primát rodiny ve výchově dětí.**

JSME PŘESVĚDČENI, ŽE ZEJMÉNA V PŘEDŠKOLNÍM VĚKU BY MĚLO DÍTĚ TRÁVIT VĚTŠINU ČASU SPOLEČNĚ S RODINOU. Všechny ostatní instituce jsou pouze doplňkové či náhradní. Proto **budeme usilovat o lepší hmotné i společenské ocenění práce matek, které v tomto období zůstávají s dětmi v domácnosti.** Chceme podstatně rozšířit nabídku takových programů, které jim po ukončení této péče usnadní návrat do zaměstnání. Budeme prosazovat, aby školy, zejména vysoké, zavedly pro ženy - matky speciální formy studia, které jim umožní udržování kvalifikace a přístup k novým poznatkům.

ROZHODNUTÍ O ČASU NAROZENÍ A POČTU DĚTÍ JE NEZPOCHYBNITELNÝM PRÁVEM MANŽELŮ. Stát ani jiné instituce nemají právo do tohoto rozhodnutí zasahovat. Jsme však přesvědčeni, že **stát má povinnost, m.j. s ohledem na současný demografický vývoj, napomáhat při odstraňování překážek, které vedou manželské dvojice k vytváření méně početných rodin.**

RODIČE MAJÍ NEZADATELNÉ PŘEDNOSTNÍ PRÁVO VOLIT DRUH VZDĚLÁNÍ PRO SVÉ NEZLETILÉ DĚTI.

KDU-ČSL se znepokojením vnímá skutečnost, že největší část břemene probíhající ekonomické a společenské reformy nesou rodiny, zejména rodiny s malými dětmi. Proto považuje rodinu za hlavní cíl své sociální politiky. **BUDEME PROSAZOVAT REFORMU SOUČASNÉHO SYSTÉMU STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY, který je sice adresný, ale těžkopádný a administrativně náročný.** Chceme, aby sociální politika státu rodiny stmelovala a aktivizovala. Proto **CHCEME ZVÝRAZNIT SOCIÁLNÍ PODPORU RODIN PROSTŘEDNICTVÍM DAŇOVÉHO SYSTÉMU.** Budeme prosazovat rozložení daněných příjmů na členy rodiny a zvyšování nezdánitelných částek.

Zasadíme se o koncepční přístup státu k politice bydlení a o zvýšení státní podpory na výstavbu nových bytů.

Staří lidé, jejichž důstojný život nemůže zajistit vlastní rodina nebo pečovatelská služba a služby domácí péče, mají právo na zaopatření v ústavech poskytujících péči sociální i zdravotní. Podporujeme především taková řešení, která propojují péči rodinnou a instituční.

SDĚLOVACÍ PROSTŘEDKY A INFORMACE

Informace hraje v životě člověka na přelomu druhého tisíciletí stále důležitější roli. **SCHOPNOST EFEKTIVNÍ PRÁCE S INFORMACÍ SE STÁVÁ KLÍČEM K ROZVOJI A PROSPERITĚ SPOLEČNOSTI, USNADŇUJE KOMUNIKACI MEZI LIDMI A ROZŠÍŘUJE DUŠEVNÍ POTENCIÁL KAŽDÉHO JEDNOTLIVCE.** Přináší však zároveň nebezpečí, že se člověk, jehož nový životní styl vede ke stále větší závislosti na informacích, stane jejich prostřednictvím manipulovatelným. **Zneužití informací silnými zájmovými, finančními či mocenskými skupinami by proto mohlo vést k omezení svobody a k účelové manipulaci nejen s jedinci, ale s celými skupinami lidí.**

Občan má právo na objektivní zpravodajství. KDU-ČSL BUDE PROTO DŮSLEDNĚ PROSAZOVAT EKONOMICKOU A POLITICKOU NEZÁVISLOST A PLURALITU SUBJEKTŮ PRODUKUJÍCÍCH A ŠÍŘÍCÍCH INFORMACE. Demokratickými cestami bude usilovat o zastavení expanze násilí a pornografie ve sdělovacích prostředcích tak, aby nepříznivě neovlivňovala rozvoj především dětské osobnosti.

Úroveň a pohotovost zdrojů informací chceme zlepšit jejich propojováním s mezinárodními sítěmi a tomu odpovídající modernizací. **Podpoříme programy, které povedou zejména u mladší generace k vypěstování návyků na celoživotní využívání informačních zdrojů prostřednictvím informačních dálnic.**

POVAŽUJEME ZA NEZBYTNÉ, ABY K DOSTUPNOSTI A ROZVOJI INFORMAČNÍCH SÍTÍ PŘÍSPÍVAL STÁT SVÝMI DOTACEMI, neboť informaci a možnost pohybu informace chápeme jako zvyšování společenských možností, nikoli jako záležitost pouze soukromou.

SOCIÁLNÍ TRŽNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

SOCIÁLNÍ TRŽNÍ HOSPODÁŘSTVÍ JE OVĚŘENÝM MODELEM SVOBODNÉHO, PŘITOM VŠAK ODPOVĚDNÉHO, SOCIÁLNĚ CITLIVÉHO ŘÁDU VE SPOLEČNOSTI. Respektuje skutečnost, že ekonomický rozvoj demokratického státu není myslitelný bez působení volného trhu, ale ani bez cílevědomé, široce pojímané sociální politiky, a že jenom obě tyto, navzájem se doplňující složky mohou vytvořit životaschopný celek.

KDU-ČSL se k systému sociálního tržního hospodářství jednoznačně přihlásila už před minulými parlamentními volbami. V průběhu uplynulého volebního období vnášela jeho principy do koaliční politiky a v řadě případů se jí podařilo v duchu těchto principů postoje koaličních partnerů korigovat.

Sociální tržní hospodářství není našim objevem. Jeho teoretické základy byly zformulovány už před druhou světovou válkou. **Konkrétní podobu mu daly především poválečné vlády západoevropských křesťanskodemokratických a lidových stran.**

V hospodářské oblasti je pro sociální tržní hospodářství charakteristické **soukromé vlastnictví, volný trh se státem usměrňovanou hospodářskou soutěží, stabilní měna a s trhem slučitelná hospodářská politika státu.** Sociální politika se opírá zejména o **systém sociálního zabezpečení, o sociální partnerství mezi podnikateli a zaměstnanci, prosazuje rovnost příležitosti pro všechny a občanskou solidaritu.** Míru solidarity omezuje požadavkem, aby všechno, co může člověk dokázat vlastními silami, bylo ponecháno jeho iniciativě. Státu svěřuje pouze ty úkoly, které možnosti jednotlivce, rodiny nebo jiných solidárních společenství přesahují.

Zastánci tržních modelů „bez přívlastků“ často obviňují přívržence sociální tržní ekonomiky ze snahy regulovat trh neustálými zásahy do tržních mechanismů. **KDU-ČSL svým programem k ničemu takovému nesměřuje, nepovažuje však volný trh za princip, se kterým společnost všude vystačí, za lék na všechny její neduhy.**

Zkušenosti tržních ekonomik ukazují, že **jeden druh regulace tržního prostředí je naprosto nepostradatelný. Touto regulací je vytvoření pravidel pro hospodářskou soutěž a dozor nad jejich dodržováním.** Nemají-li se konflikty zájmů, které v hospodářském a politickém životě zákonitě vznikají, stát pro společnost zničujícími, musí být pravidly hospodářské soutěže usměrněny tak, aby ztratily svůj destruktivní účinek a změnil se naopak na hnací motor společenského rozvoje. **K tomuto mechanismu regulace trhu se rozhodně přihlašujeme.**

Tržní vztahy také nejsou jediným typem vztahů mezi subjekty v hospodářském systému. **Tam, kde tržní principy charakter těchto vztahů dostatečně nevystihují, musí být pravidla „správného chování“ rozšířena a doplněna o další - samozřejmě s trhem slučitelné - mechanismy.** Ke vztahům tohoto typu patří především celá **oblast sociální politiky.** Korekce jsou však nutné i jinde. Například tam, **kde náklady podnikání jednotlivců nenesou jen oni sami, ale i jiní,** případně celá společnost a trh sám tyto náklady nezohledňuje. K nejnámějším, obecně uznávaným problémům tohoto druhu patří ekologické důsledky podnikání. **Také korekce tohoto typu považujeme za nezbytné.**

KDU-ČSL se chce i nadále řídit osvědčenou zásadou jednoho z „duchovních otců“ systému sociální tržní ekonomiky, Waltera Euckena:

„VOLNÝ TRH MUSÍ PŮSOBIT VŠUDE, KDE JE TO MOŽNÉ, JINÉ PRINCIPY JEN TAM, KDE JE TO NUTNÉ.“

SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

V uplynulém volebním období proběhla poměrně rozsáhlá diskuse o změnách v systému sociálního zabezpečení, která skončila **přijetím dvou nových zákonů: zákona o státní sociální podpoře a zákona o důchodovém pojištění. Oba zákony mají podle názoru KDU-ČSL řadu nedostatků. ZÁKON O STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPOŘE** sice v souladu s požadavkem KDU-ČSL umožňuje adresné přiznávání některých dávek, ale postupy, jimiž je tato adresnost zajišťována, jsou **zbytečně administrativně náročné. ZÁKON O DŮCHODOVÉM POJIŠTĚNÍ** zavedl - podle přesvědčení KDU-ČSL předčasně - vyšší věkové hranice pro odchod do důchodu, **svou koncepcí směřuje k postupnému snižování podílu solidárního důchodového pojištění na příjmech důchodců** a k jejich náhradě individuálním připojištěním, a proto **jeho přijetí naši poslanci nepodpořili.**

KDU-ČSL BUDE USILOVAT O ZVRÁCENÍ SOUČASNÉHO, ZÁKONEM PŘEDPOKLÁDANÉHO TRENDU, PODLE KTERÉHO SE MÁ POMĚR PRŮMĚRNÉHO DŮCHODU K PRŮMĚRNÉ MZDĚ SNÍŽIT DO R. 2020 AŽ NA 30%. Jsme přesvědčeni, že požadavku na důstojný život občanů v důchodovém věku odpovídají **důchody, jejichž průměrná výše se blíží polovině průměrné hrubé mzdy.**

KDU-ČSL je přesvědčena, že vytvoření dostatečných zdrojů na důchodové pojištění není možné bez prozíravého a průhledného hospodaření s vybraným pojistným. Proto **TRVÁ NA ZÁMĚRU ODDĚLIT FINANCOVÁNÍ DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ OD STÁTNÍHO ROZPOČTU** tak, jak byl formulován ve vládním prohlášení z roku 1992, **a na úhradě dávek s charakterem sociální podpory, které jsou zatím vypláceny jako součást důchodů, z daňových příjmů.**

KDU-ČSL BUDE PROSAZOVAT ZJEDNODUŠENÍ SOUČASNÉHO SYSTÉMU ADRESNÉHO VYPLÁCENÍ DÁVEK STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY A DAŇOVÉ ÚLEVY PRO RODINY S DĚTMI.

KDU-ČSL bude trvat na pravidelné valorizaci životního minima podle vývoje životních nákladů a na revizi položek spotřebního koše, pomocí nichž se toto minimum určuje. **Souběžně s pokračující liberalizací nájemného budeme prosazovat zvýšení příspěvku na bydlení.**

Důležitou oblastí sociálního zabezpečení, jejíž legislativa zatím nebyla novelizována, je **PROBLEMATIKA SOCIÁLNÍ POMOCI. Chceme, aby rozhodující role při jejím zajišťování připadla obci.** Ta může potřebné služby poskytovat sama, nebo prostřednictvím neziskových či charitativních organizací. **KDU-ČSL bude usilovat o to, aby postavení všech poskytovatelů sociální pomoci bylo rovnoprávné a aby úroveň poskytované péče rostla s ochotou příjemce spolupracovat.**

STÁTNÍ SPRÁVA A SAMOSPRÁVA

Vznik samostatné ČR znemožnil realizaci našeho původního cíle vytvořit z Československa spolkový stát. Po rozdělení ČSFR SE VĚTŠINA ROZHODUJÍCÍCH POLITICKÝCH STRAN PŘIKLONILA K ÚSTAVĚ, KTERÁ POČÍTÁ S VYTVOŘENÍM VYŠŠÍCH ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ. Tento záměr se zatím, nikoli naší vinou, nepodařilo uskutečnit.

Zrušením krajských národních výborů nezaknily kraje jako správní jednotky. Postupně se ovšem vytvořil nepřehledný a komplikovaný systém úřadů státní správy a jejich detašovaných pracovišť, který na samosprávu navazuje jen na úrovni obcí, jinak je zcela mimo přímý vliv občana. Právě proto **KDU-ČSL TRVÁ NA TOM, ABY ÚSTAVA BYLA NAPLNĚNA A ABY BYLY VYTVOŘENY VYŠŠÍ ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVNÉ CELKY (VÚSC) s voleným zastupitelstvem, zodpovědné za rozvoj svébytných regionů, hospodařící podle vlastního rozpočtu, s vlastním majetkem a vykonávající veřejnou správu zejména v oblasti školství, zdravotnictví, sociální péče, kultury a životního prostředí.**

KDU-ČSL bude podporovat přijetí nového zákona o Praze, který bude definovat postavení Prahy jako hlavního města a vztah jejích městských částí k celku.

KDU-ČSL bude usilovat o decentralizaci úřadů státní správy a o odpovídající dělbu kompetencí mezi státní správou a samosprávou tak, jak to odpovídá principu subsidiarity. ROZHODOVÁNÍ CHCEME CO NEJVÍCE PŘIBLÍŽIT K OBČANOVĚ. O záležitostech místního a regionálního významu musí rozhodovat ti, kdo o nich mají největší znalosti. Role státu je nezastupitelná především v zahraniční politice, v obraně, v zákonodárství, v makroekonomice, v zajišťování právních jistot a bezpečnosti občanů.

Reformu státní správy nechceme vázat jen na vznik VÚSC. **BUDEME PROSAZOVAT ZJEDNODUŠENÍ STYKU OBČANA S ÚŘADY, průhledný systém úřadů státní správy, dosažitelnost vyřizování běžných záležitostí a větší informovanost veřejnosti.**

Cílem KDU-ČSL je prosadit hlubokou systémovou změnu vedoucí k omezení byrokracie, kde prioritou je přístup úřadu k občanovi. **ÚŘAD A ÚŘEDNÍK JE PRO OBČANA.**

Prosazujeme názor, že odborníkům, bez nichž nemůže státní správa spolehlivě a efektivně pracovat, je nutno zajistit odpovídající jistotu, postavení a přiměřené ocenění.

KDU-ČSL BUDE USILOVAT O TO, ABY MÍSTNÍ ROZPOČTY ZAJIŠŤOVALY OBCÍM A VÚSC STABILNÍ, PŘEDVÍATELNÉ FINANČNÍ ZDROJE. Budeme prosazovat rozšíření podpůrných programů a jiné pomoci pro malé obce s nízkými vlastními příjmy.

KDU-ČSL respektuje právo občana podílet se na správě své země přímo jako člen zastupitelstva, poslanec, senátor či ministr nebo prostřednictvím svých volených zástupců. **Zastupitelská demokracie je podle našeho přesvědčení funkčním, ověřeným, občany kontrolovatelným modelem řízení a správy věcí veřejných. ROZVOJ SAMOSPRÁVY A ZDOKONALOVÁNÍ STÁTNÍ SPRÁVY POVAŽUJEME ZA DŮLEŽITOU SOUČÁST CESTY K VYBUDOVÁNÍ PRÁVNÍHO STÁTU.** Bude usilovat o odstranění všeho, co občanu znemožňuje odpovědné a svobodné jednání, ať jde o neoprávněná omezení či o vliv různých závislostí, jednostranného působení, záměrného ovlivňování nebo skrytého nátlaku.

VLASTNICTVÍ, PRIVATIZACE A KAPITÁLOVÝ TRH

Vlastnictví je základní lidské právo a jeho ochrana je zaručena ústavou.

NEZBYTNÝM PŘEDPOKLADEM PRO VZNIK A ROZVOJ TRŽNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ JE EXISTENCE DEMONOPOLIZOVANÉHO, PŘEDEVŠÍM SOUKROMÉHO VLASTNICTVÍ VÝROBNÍCH PROSTŘEDKŮ. NEDOTKNUTELNOST VLASTNICTVÍ JE ZARUČENA ÚSTAVOU.

Dosavadní průběh privatizace, i když byl podstatně rychlejší než v ostatních postkomunistických zemích, nevedl zatím - především v řadě podniků privatizovaných kupónovou metodou - k nalezení jejich jednoznačných a zodpovědných vlastníků.

KDU-ČSL je přesvědčena, že DOKONČENÍ TRANSFORMACE VLASTNICKÝCH VZTAHŮ A ZEJMÉNA JEJICH NÁSLEDNÁ STABILIZACE SMĚŘUJÍCÍ K EFEKTIVNÍMU VÝKONU VLASTNICKÝCH PRÁV V PRIVATIZOVANÝCH PODNICÍCH PATŘÍ K NEJDŮLEŽITĚJŠÍM ÚKOLŮM NADCHÁZEJÍCÍHO OBDOBÍ. Rozhodující roli v tomto procesu musí sehrát kapitálový trh.

KDU-ČSL bude prosazovat takové legislativní úpravy, které povedou k VYTVOŘENÍ STANDARDNÍHO „EVROPSKÉHO“ TRŽNÍHO PROSTŘEDÍ NA ČESKÉM KAPITÁLOVÉM TRHU, zajistí jeho dostatečnou průhlednost a umožní tak efektivní oceňování a umístování kapitálu v české ekonomice.

Legislativní změny upravující podmínky pro bankovní a kapitálový trh chceme zaměřit především na OPATŘENÍ, KTERÁ ZVÝŠÍ DŮVĚRU OBČANŮ V MĚNU, KAPITÁLOVÉ TRHY A BANKOVNÍ SEKTOR. Budeme prosazovat zřízení nezávislého regulačního orgánu kapitálového trhu mimo přímou kompetenci Ministerstva financí, zpracování nového zákona o bankovníctví, který zpřesní pravidla chování subjektů na bankovním trhu.

BUDEME USILOVAT O DOKONČENÍ RESTITUCÍ vrácením majetku právnických osob, spolků, exulantů a církví původním majitelům všude, kde je to věcně možné. Dosavadní zkušenosti ukazují, že restituce jsou rychlým a účinným způsobem privatizace.

POČÍTÁME S DALŠÍ PRIVATIZACÍ MAJETKU, KTERÝ JE V DOČASNÉM DRŽENÍ FONDU NÁRODNÍHO MAJETKU VŠUDE, KDE PRO NI BUDOU VYTVOŘENY PŘÍZNIVÉ PODMÍNKY. Budeme prosazovat, aby podniky strategických odvětví byly privatizovány českým subjektům při zachování blokovacích minorit státu. Nepodpoříme privatizaci lůžkových zdravotnických zařízení, protože taková privatizace zbytečně odčerpává zdroje ze systému zdravotního pojištění.

KDU-ČSL považuje za nezbytné urychlené přijetí zákona o státním majetku.

VÝCHOVA A VZDĚLÁNÍ

Výchovu a vzdělání považujeme za celoživotní proces, který zásadním způsobem přispívá k rozvoji osobnosti člověka, zvyšuje hodnotu jeho práce a umožňuje mu, aby se snáze přizpůsobil změnám sociálních podmínek. Růst vzdělanosti zároveň zvyšuje duchovní i ekonomický potenciál společnosti, v níž člověk žije. **VZDĚLÁNÍ JE TEDY BOHATSTVÍM, KTERÉ DÍLEM SLOUŽÍ JEDINCI A DÍLEM CELÉ SPOLEČNOSTI. KDU-ČSL proto trvá na tom, že vzdělání na úrovni odpovídající schopnostem a potřebám každého člověka musí být všeobecně dostupné a že základní a středoškolské vzdělání na státních školách má zůstat i nadále bezplatné.**

Školství se zásadně odlišuje od hospodářsko-ekonomické sféry. **TRŽNÍ PRINCIPY V NĚM MOHOU BÝT APLIKOVÁNY JEN OMEZENĚ A VELMI UVÁŽENĚ.**

PROGRAM KDU-ČSL KLADE DŮRAZ NA VNITŘNÍ OBSAH REFORMY ŠKOLSTVÍ. Budeme prosazovat zavádění takových vzdělávacích programů, které motivují žáky a studenty k rozvoji tvořivosti, povedou k upevnění mravních hodnot, k posílení citové vnímavosti i sebereflexe člověka.

CHCEME POSÍLIT ROLI RODINY A MÍSTNÍ POSPOLITOSTI VE VÝCHOVĚ A VZDĚLÁVÁNÍ. Rodiče mají nezadatelné právo volit druh vzdělání pro své nezletilé děti, musí však mít také možnost ovlivňovat jeho obsah aktivní spoluprací se školou. Abychom rozšířili nabídku pro svobodný výběr školy, budeme podporovat alternativní výchovné a vzdělávací aktivity církevních a soukromých škol. Zasadíme se o udržení srovnatelných podmínek ve financování státních a nestátních škol při zachování účinné státní kontroly kvality poskytovaného vzdělání a využití státních prostředků.

Podpoříme integraci zdravotně a sociálně handicapovaných žáků do běžných škol všude, kde je to možné a poskytování speciální péče všude, kde je to nutné.

Rodičům, kteří o to mají zájem, chceme nabídnout kvalitní předškolní výchovu jejich dětí v mateřských školách. Tyto školy musí zvláště citlivě vnímat potřeby dítěte a v těsné spolupráci s rodiči rozvíjet jeho jedinečnou individualitu.

V OSOBNOSTI UČITELE VIDÍME KLÍČOVÝ PRVEK ROZVOJE VZDĚLÁVACÍHO SYSTÉMU. Chceme zajistit pedagogům dostatek možností pro jejich profesionální rozvoj a tím posílit prestiž učitelského povolání. Ta je předpokladem vysokého morálního i hmotného ocenění práce učitele.

Budeme prosazovat zvýšení podílu umělecké a estetické výchovy na základních školách. **Trváme na zachování široké sítě základních uměleckých škol i na zachování dostupnosti vzdělání, které poskytují a kterým pomáhají vytvářet kulturní návyky a potřeby budoucích generací.**

ZA VÝZNAMNÝ ÚKOL PŘÍŠTÍHO VOLEBNÍHO OBDOBÍ POVAŽUJEME KONCEPČNÍ ROZVOJ UČŇOVSKÉHO ŠKOLSTVÍ. Chceme, aby se stalo účinným nástrojem přípravy mladých lidí na náročná povolání, jejichž potřeba s postupující restrukturalizací ekonomiky výrazně narůstá.

Úpravou právních a ekonomických podmínek chceme motivovat školy středního a vyššího stupně k rozšíření nabídky vzdělávacích programů, včetně programů pro ženy-matky a universit III. věku a k přeměně na regionální zařízení celoživotního vzdělávání.

BUDEME PODPOROVAT ROZVOJ VĚDECKÉ A VÝZKUMNÉ PRÁCE a budeme prosazovat její hmotné zajištění s vědomím jejího významu pro úroveň vzdělanosti občanů a prosperitu našeho státu.

CHCEME, ABY PRÁVNÍ POSTAVENÍ VYSOKÝCH ŠKOL ODPOVÍDALO JEJICH SKUTEČNÉMU SPOLEČENSKÉMU VÝZNAMU. Vazby mezi státem a vysokými školami musí umožnit, aby nabídka vzdělávacích programů vysokých škol pružně reagovala na měnící se potřeby společnosti. Podporujeme diferenciaci vysokých škol podle jejich úrovně a prestiže i jim úměrné finanční náročnosti. **Zavedení školného na vyšších a vysokých školách přijímáme jako faktor motivační, nikoli diskriminační.** Žádný talent nesmí být zmařen jen proto, že se jemu a jeho rodině nedostává prostředků. Sou-

částí této diferenciace a motivace proto musí být **vytvoření odpovídajícího systému plných, částečných, státních, obecních, soukromých, nadačních a jiných stipendií, závislých na prospěchu studenta i na jeho sociálním postavení.** Nepřipustíme zavedení školného bez těchto opatření a jeho hrazení prostřednictvím komerčních bankovních půjček splatných po ukončení studia, protože by vedlo k neúměrnému zatížení rodin vysokoškoláků v prvních letech jejich existence.

ZAHRANIČNÍ POLITIKA

KDU-ČSL CHCE PŘEDEVŠÍM ROZVÍJET A PROHLUBOVAT VZTAHY SE SOUSEDNÍMI STÁTY. Ty jsou přirozeným základem vzájemného obohacení, efektivního obchodu i bezpečnostní stability. Jsou prvním krokem k dosažení harmonických vztahů v mezinárodním společenství. **Každý člověk, který má zájem harmonicky žít se svým okolím, začíná spoluprací se sousedy na bázi rovnosti a vzájemného respektování. Nejinak je tomu také v mezinárodních vztazích.**

INTRGRACE DO EVROPSKÝCH STRUKTUR JE JEDNÍM Z HLAVNÍCH CÍLŮ ZAHRANIČNÍ POLITIKY KDU-ČSL. K procesu sjednocování Evropy dnes neexistuje jiná alternativa zajišťující stabilní a harmonický vývoj v Evropě. **Členství v Evropské unii a účast v Jednotném trhu EU poskytne České republice záruku ekonomické stability, českým podnikatelům trhy, na které budou moci vyvážet a občanům vizi Evropy bez napětí a krvavých konfliktů.** KDU-ČSL vidí naši zemi jako seriózního kandidáta, který již významně pokročil v celkovém procesu předvstupní strategie, splnil již téměř všechny podmínky nutné pro vstup do Evropské unie a tím se přiblížil úrovni vyspělých států v rámci vytvoření demokratického prostředí, svobodného trhu a ekonomického růstu.

KDU-ČSL POVAŽUJE ZA NEZBYTNÉ, ABY OBČANÉ MĚLI PRÁVO VYJÁDŘIT V REFERENDU SVŮJ POSTOJ KE VSTUPU ČR DO EU.

KDU-ČSL JE TRVALÝM ZASTÁNCEM NÁZORU, JE JEDINOU REÁLNOU CESTOU KE ZVÝŠENÍ BEZPEČNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY JEJÍ ČLENSTVÍ V SEVEROATLANTICKÉ ALIANCI. Tato organizace založená na evropsko-americké spolupráci rozhodujícím způsobem přispěla k ochraně demokratického světa před totalitou. **Náš vstup do Aliance a naše účast na mírových operacích, které čelí novým hrozbám a konfliktům, vyjadřují zároveň naši ochotu přijmout nezbytný podíl odpovědnosti za bezpečnost evropské demokratické civilizace.**

KDU-ČSL PODPORUJE LIBERALIZACI MEZI-NÁRODNÍHO OBCHODU. KDU-ČSL je přesvědčena, že česká zahraniční politika musí napomáhat stále intenzivnějšímu vytváření světového liberálního ekonomického prostředí a to jak dohodami se státy Evropské unie a Středoevropské dohody o volném obchodu (CEFTA), tak i ostatními státy za předpokladu, že předešlé mezinárodní závazky České republiky jsou dodržovány a nezpochybňovány.

PRINCIP SOLIDARITY HRAJE VÝZNAMNOU ÚLOHU TAKÉ V KONCEPCI ZAHRANIČNÍ POLITIKY KDU-ČSL. Chceme, aby se Česká republika jako aktivní člen Organizace spojených národů podílela na pomoci slabším, chudým a postiženým zemím. I toto může být příspěvek k odstranění napětí v globálních vztazích.

CHCEME USILOVAT O ROZVOJ SPOLUPRÁCE SE VŠEMI ZEMĚMI. Jedná se také o země, které s námi v nedávné minulosti sdílely stejný osud. Jsme přesvědčeni, že **bezpečnost Evropy by byla vážně ohrožena, kdyby státy vzniklé jako důsledek rozpadu SSSR zůstaly izolovány.**

AKTIVNÍ POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI

AKTIVNÍ POLITIKOU ZAMĚSTNANOSTI CHCEME PŘEDCHÁZET RŮSTU NEZAMĚSTNANOSTI V CELOSTÁTNÍM MĚŘÍTKU A DOSÁHNOUT JEJÍHO SNÍŽENÍ V REGIONECH S NEDOSTATEČNOU NABÍDKOU PRACOVNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ.

Nezaměstnanost **nepatří ke klíčovým problémům** současného hospodářského vývoje ČR, přesto však není problémem zanedbatelným. Její **průměrná úroveň se prakticky trvale udržuje na hodnotách kolem 3 %**, ale v některých, především severočeských a severomoravských okresech, dlouhodobě přesahuje 6 %.

Velkou zásluhu na tom, že je u nás průměrná nezaměstnanost nízká, nemají jen opatření státní politiky zaměstnanosti, ale především sami občané, kteří prokázali vysokou přizpůsobivost probíhajícím změnám a značnou aktivitu při vyhledávání i vytváření nových pracovních příležitostí. Jen za první tři roky transformace změnil zaměstnání každý třetí pracovník.

České hospodářství dnes stojí před zásadním úkolem. **Musí se v něm výrazně zvýšit produktivita práce, protože hrubý domácí produkt připadající na jednoho pracovníka v ČR je ve srovnání s vyspělými zeměmi sotva poloviční.** Pokračující restrukturalizace průmyslu, která je pro splnění tohoto úkolu nezbytná, povede spolu s očekávaným růstem mezd a nároků na kvalifikaci nepochybně i ke změnám zaměstnanosti v podnicích, k **tlaku na uvolňování nadbytečných pracovníků z výrobních procesů a tedy i k potřebě vytvářet nová pracovní místa.**

Základní obecný cíl politiky zaměstnanosti vidíme ve VYTVÁŘENÍ PODMÍNEK PRO TRVALÝ HOS- Podařský RŮST. Jenom ten může vést k rozšiřování zavedených a k rozvoji nových výroby a tím i ke vzniku nových pracovních příležitostí.

Důležitou součástí našeho boje s nezaměstnaností budou PROGRAMY PODPORY DROBNÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ. Ty musí usnadnit vznik nových služeb, nových výroby a umožnit podnikatelům, aby bezprostředně a rychle reagovali na změny poptávky spotřebitelů.

K odstranění regionálních rozdílů v úrovni nezaměstnanosti chceme přispět zlepšováním podmínek pro mobilitu pracovníků, především však účinnou a promyšlenou **REGIONÁLNÍ POLITIKOU S DIFERENCOVANOU PODPOROU STÁTU OHROŽENÝM OBLASTEM.** Významnou roli v ní přisuzujeme samosprávám budoucích vyšších územních samosprávných celků.

ÚČELNÝMI PROGRAMY REKVALIFIKACE A DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ nabídneme občanům, aby si rozšířili předpoklady pro své pracovní uplatnění.

ZDRAVOTNICTVÍ

KDU-ČSL prohlašuje, že zdraví občana je nejen z jeho hlediska, ale i z hlediska společnosti jednou z největších hodnot. Proto **JE POVINNOSTÍ STÁTU, ABY VŠEM OBČANŮM ZAJIŠŤOVAL A ZARUČOVAL DOSTUPNOU ZDRAVOTNÍ PÉČI.** Za základ této péče považujeme systém veřejného zdravotnictví, které je založeno na všeobecném, povinném, solidárním zdravotním pojištění.

Největším problémem zdravotnictví je v současné době jeho financování. Zrušení regulace nákladů na zdravotní péči a její převedení na platby za výkony, vedlo spolu s dalšími nedostatky v koncepci zdravotnické politiky, k nadměrnému, často neúčelnému čerpání prostředků z pojistného a nakonec až k jejich dnešnímu nedostatku. **NÁPRAVA TOHOTO STAVU JE MOŽNÁ JEN OPĚTOVNÝM ZAVEDENÍM NEZBYTNÝCH KONTROLNÍCH A REGULAČNÍCH MECHANISMŮ.** Ty však musí svým charakterem odpovídat změnám, k nimž v průběhu dosavadní transformace zdravotnictví došlo.

Jsme přesvědčeni, že prvním, zásadním krokem ke stabilizaci výdajů na zdravotní péči je **STANDARDIZACE LÉČEBNÝCH POSTUPŮ VČETNĚ JIM ODPOVÍDAJÍCÍ OPTIMÁLNÍ FARMAKOTERAPIE.** Ta umožní přechod od současného bodového systému ke sdružování výkonů do plateb za diagnózu a k uplatnění plateb za zaregistrovaného pojištěnce (kapitační systém) v primární péči. V nemocnicích chceme zavést kombinaci paušálních plateb s platbami za diagnózu.

Uplatňování léčebných standardů musí být doplněno souborem dalších opatření zaměřených na snížení nákladů na léky, zejména na důslednou kategorizaci léčiv, regulací cen monopolních výrobců, kontrolou preskripce, optimalizací léčebných postupů a zásobování léky v nemocnicích.

ZA JEDNO Z DŮLEŽITÝCH OPATŘENÍ, KTERÉ OMEZÍ NEÚMĚRNÉ NARŮSTÁNÍ POČTU ZAŘÍZENÍ POSKYTUJÍCÍCH ZDRAVOTNÍ PÉČI, POVAŽUJEME ZAVEDENÍ AK- REDITACE PRACOVÍŠŤ. Právo a souhlas k poskytování určitého druhu zdravotní péče chceme podmínit nejen úrovní jejich přístrojového vybavení a odborností personálu, ale i jeho zkušeností vyplývající z určité četnosti prováděných léčebných výkonů.

Prostředky získané ze všeobecného zdravotního pojištění jsou prostředky veřejnými, a proto musí být vydávány v režimu veřejného financování. KDU-ČSL bude prosazovat, aby v rámci okresu (regionu) byl formou veřejné soutěže na základě obecně závazných kritérií vyhledáván nejlepší poskytovatel zdravotních služeb. **Chceme, aby SÍŤ TAKTO VYBRANÝCH ZDRAVOTNICKÝCH ZAŘÍZENÍ poskytovala zdravotní služby každému, bez ohledu na to, kde je pojištěn a aby záruku za jejich úhradu pojišťovnou převzal stát.**

KDU-ČSL NEPODPOŘÍ SNAHY O PŘEKOTNOU PRIVATIZACI LŮŽKOVÝCH ZAŘÍZENÍ, protože současné příjmy poskytovatelů zdravotní péče nevytvářejí dostatečné zdroje na splácení privatizovaného majetku a neúnosně zatěžují pojistný systém. Jsme přesvědčeni, že významné místo v nemocniční péči náleží veřejně prospěšným neziskovým organizacím. **Chceme, aby v každém okrese existovala alespoň jedna nemocnice s postavením veřejnoprávního subjektu.**

BUDEME PROSAZOVAT SYSTÉM FINANCOVÁNÍ ZDRAVOTNÍ PÉČE Z VÍCE ZDROJŮ. Jsme přesvědčeni, že kromě zdravotního pojištění se na něm musí podílet i státní rozpočet a rozpočty místní či regionální. Ze státního rozpočtu chceme financovat vysoce specializované náročné programy a investice, místní a regionální příspěvky by měly vyjadřovat zájem příslušné komunity na územní dostupnosti zdravotnických služeb, na jejich rozsahu a kvalitě.

Snížení počtu zdravotních pojišťoven a jejich provozních nákladů považujeme za naprosto nezbytné. Administrativní náklady spojené s výběrem pojistného chceme omezit sloučením zdravotního a nemocenského pojištění a případně i jejich společným výběrem se sociálním pojištěním.

KDU-ČSL je přesvědčena, že garantem odborné a etické úrovně zdravotnictví musí i v budoucnu zůstat příslušné profesní komory.

ZEMĚDĚLSTVÍ

Základním cílem zemědělské politiky KDU-ČSL je DOKONČENÍ PŘEMĚNY ZEMĚDĚLSTVÍ NA PROSPERUJÍCÍ OBLAST ČESKÉ EKONOMIKY.

Ekonomická transformace vedla v českém zemědělství k rozsáhlým změnám. Z valné části byla **obnovena vlastnická práva k půdě a ostatnímu zemědělskému majetku, vznikl velký počet nových podnikatelských subjektů, podstatně se snížil počet pracovníků v zemědělství, došlo k narovnání zemědělských a spotřebitelských cen, probíhá restrukturalizace zemědělské výroby, její podíl na tvorbě hrubého domácího produktu (HDP) se přiblížil standardu vyspělých zemí.**

I když produktivita práce v našem zemědělství zatím nedosahuje úrovně zemí Evropské unie, očekáváme především vzhledem ke značně vyšším výměrám zemědělských podniků a farem v ČR, **rychlý růst jeho konkurenční schopnosti. MODERNIZACI A RESTRUKTURALIZACI ZEMĚDĚLSKÉ VÝROBY CHCEME PODPOŘIT HLAVNĚ NABÍDKOU VÝCHODNÝCH ÚVĚŘŮ** poskytovaných prostřednictvím Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu (PGRLF)

Prvořadým úkolem zemědělské výroby zůstává i nadále zabezpečení většiny potravin pro domácí trh a zlepšení jejich kvality. Využívání půdy v oblastech intenzivního hospodaření, která nebude pro potravinářskou výrobu potřebná, chceme zaměřit zejména na **pěstování technických plodin a plodin sloužících jako obnovitelné zdroje energie.** V méně úrodných oblastech nepochybně nabudou na významu mimoprodukční funkce zemědělství. Jejich rozvoj podpoříme účelnou dotační politikou.

DOKONČENÍ TRANSFORMACE VLASTNÍKÝCH VZTAHŮ a vznik prosperujících podnikatelských subjektů podpoříme **přípravou zákona o prodeji státní zemědělské půdy** českým právníkům a fyzickým osobám. Podmínky tohoto prodeje chceme stanovit tak, aby jednoznačně preferovaly účelné zemědělské využití privatizované půdy. Chceme umožnit její prodej formou dlouhodobých splátek, zachovat možnost jejího pronájmu a podpořit pozemkové úpravy, které povedou ke stabilizaci hospodaření. Budeme prosazovat úpravu zákona o dani z příjmů, která umožní družstvům a obchodním společnostem, aby **náklady na vyrovnání majetkových podílů osob, které se nestaly jejich členy a neprovozují zemědělskou výrobu, postupně odepisovaly ze základu daně.**

BUDEME USILOVAT O STABILIZACI PRACOVNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ V ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ A O VYTVÁŘENÍ NOVÝCH PRACOVNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ PRO VENKOVSKÉ OBYVATELSTVO. Nechceme, aby mládež opouštěla venkov. Proto podpoříme rozvoj učňovského školství a program obnovy venkova. V PGRLF chceme vytvořit nové zdroje a využít je **k podpoře podnikání na venkově** a na výstavbu nebo rekonstrukci bytů a domů určených k **bydlení rodin mladých rolníků.**

Významný úkol zemědělské politiky vidí KDU-ČSL také v **přípravě českého zemědělství na PŘÍSTUP K REFORMOVANÉ SPOLEČNÉ AGRÁRNÍ POLITICE EU** v souvislosti s našim budoucím vstupem do Evropské unie. Chceme plně využít všech dohod o snížení cel a současně i existujících smluvních možností k **nezbytné ochraně českého zemědělského trhu.** Podpoříme export agrárních specialit ČR (chmel, slad, sladovnický ječmen).